

Aftale om midler til psykiatrien i 2019

Med vedtagelse af budget 2019 har regionsrådet afsat midler til en række nye initiativer på psykiatriområdet. For tre af indsatserne er der efter budgetvedtagelsen fremkommet alternativ og supplerende finansiering fra satspuljeforliget og finansloven, og det fremgår af budgetaftalen, at forligspartierne i en sådan situation skal samles for at aftale fornyet prioritering af de midler, hvor der er finansieringsoverlap. Denne aftale prioriterer disse ekstra midler.

Ekstra finansiering til eksisterende indsatser:

- Der frigives i alt 10,2 mio. til ekstra finansiering af eksisterende indsatser til intensive senge og udadgående aktiviteter i børne- og ungdomspsykiatrien.
- Udmøntning af de ekstra midler til intensive senge afventer udmeldinger fra Sundhedsstyrelsen og erfaringer fra de første afsnit i regionen.
- Udmøntning af ekstra midler til de udadgående aktiviteter i børne- og ungdomspsykiatrien til yderligere tiltag/udvidelse af allerede igangsatte aktiviteter afventer yderligere erfaringer i 2019 med de mange igangsatte aktiviteter
- Samtidig iværksætter regionsrådet arbejdet med en ny psykiatriplan, hvor både den fremtidige udbredelse og indholdet af de intensive senge og viften af de udadgående aktiviteter i børne- og ungdomspsykiatrien naturligt indgår i. Planen skal ligge klar til beslutning inden udgangen af 2019, og midlerne til yderligere udbygning af intensive senge såvel som yderligere tiltag til udadgående aktiviteter i børne- og ungdomspsykiatrien kan naturligt tænkes ind i arbejdet med planen.

Overlap til fornyet prioritering:

- Der frigives i alt 11,6 mio. kr. til fornyet prioritering, som ikke er målrettet specifikke indsatser.
- Set i lyset af arbejdet med den nye psykiatriplan øremærkes disse midler fra 2020 til indsatser, der kan realisere psykiatriplanen.

Indsatser i 2019

Ovenstående frigiver et råderum på 21,8 mio. kr. i 2019 på psykiatriområdet inden midlerne i 2020 prioriteres til permanente indsatser.

Prioriterede indsatser:

	Forslag	Mio. kr.	Bemærkning	Udmøntningssag
1	Psykiatrisk Afdeling Vejle	0,9	Foreslås permanent	Nej
2	Misbrugsindsats	5,85		Kun vedr. forløbskoordination på misbrugsområdet
3	Rekrutteringspulje	1,6		Nej
4	Forskningsprojekt psykiatri/somatik	2,0		Ja
5	Projekt mistrivsel B&U området	0,9		Nej
6	Styrket mobil skadestue Svendborg	2,3	Foreslås 2-årig	Nej
7	Udvikling af ledelsesinformation	2,0		Nej
8	Kompetenceudvikling	0,75		Nej
9	Styrkelse af forskningsindsatsen	1,5	Foreslås permanent	Ja
10	Retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien	2,5		Nej
11	Analyseprojekt Mental sundhed	1,0		Ja
12	Bedre somatisk udredning/kontrol	1,0		Ja
I alt		22,25		

Alle beløb er angivet med helårsvirkning, selvom råderummet formelt kun er etårigt. Det sker ud fra en forståelse af, at projekterne kræver fuld gennemførelse for at være meningsfulde. Udfordringen i den forbindelse er, at en række initiativer kræver planlægning og koordinering med eksterne parter inden igangsætning, hvilket kan forsinke opstarten. Det foreslås derfor, at der via regionens samlede rammer og konsolideringsmuligheder i 2019 sikres finansiering til at gennemføre initiativerne, selvom de i nogle tilfælde vil række ind i 2020.

For at sikre hurtig igangsætning af initiativerne - og dermed størst muligt anvendelse af rammerne i indeværende år - foreslås det ligeledes, at en række initiativer igangsættes på baggrund af aftalen og umiddelbart efter indgåelse af denne, dvs. uden egentlig udmøntningssag og yderligere politisk behandling. Det fremgår af ovenstående oversigt hvilke initiativer, der foreslås igangsat på denne måde. Formelt sikres bevillingen til disse initiativer via de ordinære budgettilpasningssager. Uanset at der ikke forelægges egentlige udmøntningssager på alle initiativerne får psykiatri- og socialudvalget status på alle relevante initiativer.

1. Psykiatrisk afdeling Vejle.

Psykiatrisk Afdeling Vejle har i over et år haft en samlet belægningsprocent mellem 95 og 100 %.

Afdelingens samlede normerede og disponible senge er på 84 sengepladser, fordelt med 76 sengepladser i stationære afsnit og 8 sengepladser i den psykiatriske akutmodtagelse (PAM). Herved udgør PAM sengene 8,5 % af afdelingens samlede sengekapacitet.

Da belægningen på de stationære afsnit i reglen ligger på omkring 100 %, er der en del patienter, som burde ligge i en seng på et af de stationære afsnit, der må flyttes til eller forbliver i PAM. Derfor varetager PAM personalet både funktioner, som beskrevet i konceptet for akut modtagelse, og pleje af patienter der ikke er plads til i stamafsnittet.

Aktuelt er PAM personalet udfordret i spidsbelastningsperioden som typisk er fra kl 10 til ca. 20, hvor der typisk er mange henvendelser i skadestuen, og hvor personalet samtidigt skal sikre pleje af indlagte patienter udenfor PAMs målgruppe. Situationen vil kunne afhjælpes med opnormering med en ekstra sygeplejerske/social- og sundhedsassistent i en senvagt kl. 11– 19, alle ugens dage. Dermed kan sikres optimal pleje og behandling af de patienter, der burde være indlagt på et stamafsnit. I perioder med mindre pres i PAM vil den ekstra medarbejder kunne udgøre fleksibel hjælp i de øvrige stationære afsnit.

En ekstra sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent i vagtbærende funktion vil kræve en budgettilførsel på **0,9 mio. kr.** årligt.

Det foreslås at initiativet permanentgøres for "midler til fornyet prioritering" indtil der evt. besluttes og gennemføres korrigerende tiltag vedrørende sengekapacitet m.v. i forbindelse med psykiatriplanen. I forbindelse med psykiatriplanen vil parterne fortsat have fokus på behovet for supplerende initiativer i relation til belægningen i Vejle frem mod denne eventuelle beslutning.

2. Misbrugsindsats

Der arbejdes i regi af budgetforlig 2019 på forslag til en række varige indsatser i f.t. misbrugsindsatsen. Som supplement til disse tiltag, som vil blive fremlagt til politisk beslutning i april 2019 er der udarbejdet nedenstående forslag til indsatser i 2019. Fokus er dels på at afdække nye områder for indsatsen og dels at

imødekomme nogle af de udfordringer, som behandling af patienter med psykiatrisk lidelse og samtidigt misbrug medfører i retspsykiatrien.

Styrkelse af forløbskoordination på misbrugsområdet med hjemløse som særligt målgruppe

Psykiatrisygehuset fik med budgetforlig 2015 midler til at ansætte forløbskoordinatorer i alle afdelinger, der med udgangspunkt i den regionale samarbejdsaftale om borgere med psykisk sygdom og samtidigt misbrug skal sikre sammenhæng og koordination mellem kommuner og region.

Samarbejdsaftalen er implementeret i regi af sundhedsaftalen, men det må konstateres, at der fortsat er brug for en fokuseret indsats for at skabe sammenhæng for denne gruppe af særligt udsatte borgere. En nylig gennemført undersøgelse viser, at for over 75 % af borgere med psykisk sygdom og misbrug der mentalundersøges er der tale om utilstrækkelig misbrugs- og psykiatrisk behandling. Det foreslås derfor, at indsatsen for samarbejde, sammenhæng og koordination styrkes yderligere i 2019 ved at styrke de regionale forløbskoordinatorer.

I indsatsen for borgere med psykisk sygdom og samtidigt misbrug opleves en udfordring særligt relaterede til gruppen af hjemløse. Der er dels tale om underbehandling og dels tale om vanskeligheder ved at fastholde dem i behandling, forhold som kan have indvirkning på deres sociale situation og dermed hjemløshed. Det foreslås, at i samarbejde med kommunerne og frivillige hjælpeorganisationer igangsættes en afdækning af behovene og mulighederne for en særlig indsats overfor gruppen af hjemløse borgere med psykisk sygdom og samtidigt misbrug. Potentialet for en særlig fremskudt indsats skal vurderes og en afprøvning iværksættes.

Til at styrke forløbskoordinationen og afdække og vurdere behovet for særlige indsatser overfor hjemløse med psykisk sygdom og misbrug afsættes en ramme på **2 mio. kr.**

Indsats overfor unge med hashpsykoser (Face it)

Region Syddanmark har sammen med Odense Kommune og headspace netop afsluttet satspuljeprojekt face-it - En styrket indsats for unge med psykoser relateret til hash eller andre stoffer.

Projektets har udbygget samarbejdet mellem parterne og styrket den helhedsorienterede indsats for børn og unge med psykoser relateret til hash eller andre stoffer, ved at koble ekstra støtte på det enkelte barn eller unges forløb via en mentor for at sikre tilbagevenden til hverdagslivet, herunder uddannelse og job. Projektet er afsluttet, men for at sikre videreførelse og overgang til drift foreslås at dedikere ressourcer svarende **0,6 mio. kr.** til en medarbejder i et år. Indsatsen vil i løbet af perioden glidende overgå til almindelig drift.

Indsats relateret til sikkerhed i retspsykiatrien

Misbrug blandt retspsykiatriske patienter er i stor udstrækning medvirkende årsag til udadreagerende adfærd, konflikter og rømninger blandt patienterne. Den overvejende del af indlagte retspsykiatriske patienter har et misbrug. I retspsykiatrien har der i det sidste år tid har der været en del uro – rømninger, trusler, gidseltagning og andre utilsigtede hændelser. En stor del af uroen og rømningerne kan tilskrives patienter, som udover psykisk sygdom og dom til behandling også har en misbrugsproblematik.

I sommeren 2018 bevilligede regionsrådet midler til forbedring af den fysiske sikkerhed i afdelingen for at undgå rømninger m.v. Da sikring af de fysiske rammer ikke kan stå alene i f.t. at dæmme op for uroen, blev der i foråret / sommeren gennemført en række tiltag forhold til den dynamiske sikkerhed, herunder gennemgang og revision af procedurer og arbejdsgange.

Undersøgelser viser, at en høj fysisk sikkerhed er lige så risikoskabende, som en for lav sikkerhed. Dette skyldes den tætte sammenhæng mellem risiko for vold og frustrationsgraden hos de personer, der vedvarende udsættes for høj sikkerhed. Øget frustration kan medvirke til forhøjet risiko for rømninger, blot ved andre metoder - herunder ved trusler og vold mod personale samt evt. gidseltagning, med henblik på at

fratage dem nøgler mv. Rømningsmetoder, som afdelingen desværre har set en stigning i, senest ved rømningen i januar 2019.

Afdelingen arbejder løbende med implementeringen af procedurer og arbejdsgange for den dynamiske sikkerhed, men den seneste tids uro viser, at der er brug for en særlig intensiveret indsats på det sengeafsnit der i sommeren 2018 blev konverteret fra et åbent almenpsykiatrisk afsnit til retspsykiatri.

Det foreslås derfor, at normeringen på afsnittet (P2) opskrives med en sygeplejerske i dag og aften/vagt i et år, med henblik på at denne medarbejder skal have særligt fokus på implementering af procedurer og arbejdsgange omkring den dynamiske sikkerhed, svarende til ca. **2,5 mio. kr.**

Til yderligere at understøtte arbejdet med sikkerheden i retspsykiatrien ønsker psykiatrisygehuset at etablere en funktion som sikkerhedschef i retspsykiatrien. Sikkerhedschefen har til opgave dels kontinuerligt at have fokus på den fysiske sikkerhed i afdelingen og løbende tilpasninger af denne samt at sikre og videreudvikle arbejdsgange og procedurer også i f.t. den dynamiske sikkerhed i tæt samarbejde med afdelingsledelse og funktionsledere. Etablering af denne funktion for en 2-3 årig periode skal ses i tæt sammenhæng med den ovenfor beskrevne uro i afdelingen og det er forventningen, at sikkerhedschefen kan medvirke til at skabe den ro og stabilitet om rammer og arbejdsgange i afdelingen. Udgiften til etablering af en funktion som sikkerhedschef anslås til **0,75 mio. kr.** i årsvirkning. For de efterfølgende år vil Psykiatrisygehuset finde finansieringen indenfor eksisterende ramme.

3. Rekrutteringspulje

Der er brug for flere læger og flere sygeplejersker i psykiatrien, og vi skal blive bedre til at fastholde, dem vi har. Derfor skal der sættes målrettet ind for at forbedre uddannelses- og arbejdsmiljøet. Dette gælder alle medarbejdergrupper. Læger, sygeplejersker og andet personale skal opleve at blive godt modtaget, få tilstrækkelig supervision og se gode karriereveje i psykiatrien.

Psykiatrisygehuset er trods en vedvarende indsats gennem en årrække fortsat udfordret af mangel på læger. Sundhedsstyrelsens prognoser for læger viser, at udfordringen vil være til stede i en årrække fremover. Sygehuset har derfor iværksat en række indsatser for at vække og bevare interessen for specialet blandt lægestuderende og yngre læger, blandt andet:

- Sommerpraktik/klinik for medicinstuderende, 14 dage med løn
- Psykiatrisk Efterårsskole for medicinstuderende og KBU-læger. 2½ dags internat
- Yngre Lægers Uddannelsespris
- Uddannelses- og kongrespulje for speciallæger
- Psykiatrisk Forskerakademi
- Psykiatrisk Akademisk Netværk
- IPW – International Psychiatric Workshop

Der er taget godt imod ovenstående initiativer fra deltagerne og der er interesse for sommerpraktik og efterårsskole. Sygehuset ønsker at udvide muligheden for sommerpraktik og deltagelse i efterårsskolen og derudover med inspiration fra Region Hovedstaden at tilbyde udvidede introforløb for yngre læger.

Ligeledes ønsker psykiatrisygehuset på tilsvarende vis at styrke indsatsen for sygeplejestuderende ved at:

- etablere en efterårsskole for studerende, lignende initiativer ses også i andre regioner
- etablere et korps af yngre sygeplejersker, der kan tage ud på UC'erne og SOSU skolerne

Branding af psykiatrien som et attraktivt speciale, arbejdsplads og karrierevej for både medicinstuderende, yngre læger, sygepleje- og SOSU assistentstuderende skal yderligere i fokus. Psykiatrisygehuset ønsker at udarbejde og sprede materiale om uddannelse, ansættelses-, forsknings- og karrieremuligheder i

psykiatrisygehuset til brug for sociale medier og job- og uddannelsesmesser mv, herunder filmspots/sekvenser. Der foreslås afsat en samlet ramme på **1 mio. kr.**

Rekruttering og fastholdelse af udenlandske læger

På kort sigt er flere afdelinger i psykiatrisygehuset udfordret af manglen på læger. Rekruttering og fastholdelse af udenlandske læger kræver en stor indsats over en længere periode. Det har vist sig, at det er særligt vigtigt, at der er fokus på den sproglige opgradering af lægerne, som rækker udover indsatsen i den første tid af ansættelsen. Psykiatrisygehuset har benyttet sig af sprog lærer fra blandt andet Sygehus Sønderjylland, en mulighed som ikke længere er til stede. Sygehuset ønsker at etablere sin egen sprogundervisning, som kan målrettes mod det at være læge i psykiatrien og hvor der vil være mulighed for i højere grad at tilbyde fleksible forløb målrettet den enkelte læge. Til afprøvning og som et særligt boost af området foreslås afsat **0,6 mio. kr.**, svarende til en stilling i et år.

4. Forskningsprojekt for psykiatri og somatik

Det er dokumenteret, at psykiatriske patienter har markant overdødelighed og underbehandling af deres somatiske lidelser. Uligheden er et fokusområde i samarbejdet med kommunerne og med de somatiske sygehuse. Der er behov for at afdække og beskrive muligheder for konkrete samarbejder og indsatser i relation til at reducere uligheden. Nedenstående forslag vedrørende udgående funktion fra Steno Diabetes Center til 2 psykiatriske afdelinger er et indsatsområde. Men der kan oplagt tænkes i lignende konkrete samarbejder f.eks. for borgere med KOL eller forhøjet blodtryk og psykisk sygdom. Der foreslås afsat en ramme i 2019 på **2 mio. kr.** til forskningsprojekter vedr. afdækning og afprøvning af indsatser i samarbejde med de somatiske sygehuse, heraf vil 0,75 mio.kr. være dedikeret nedenstående indsats omkring diabetes.

Udgående funktion fra Steno diabetes center til psykiatrien i Odense og Esbjerg

Der er udarbejdet en beskrivelse af et fremskudt samarbejde med Steno diabetes Center og psykiatrien i Esbjerg og Odense i f.t. borgere med psykiatrisk sygdom og samtidig diabetes. Målet er at etablere et udvidet tilbud om diabetesbehandling og komplikationsscreening for borgerne i målgruppen. Tilbuddet etableres ved udgående funktion fra Steno til døgnfunktioner og lokalepsykiatrier, en systematisk komplikationsscreening, kommunikation med almen praksis og kompetenceudvikling.

5. Projekt om mistrivsel på B&U området

Projektledelsesressourcer til implementering af børn og unge aftalen

Regionen og de 22 kommuner har netop udarbejdet en samarbejdsaftale på børn og unge området. Aftalen har et særligt fokus på mental trivsel/mistrivsel. Der forestår nu et omfattende implementeringsarbejde i region og kommuner. Det foreslås derfor, at der dedikeres 0,5 projektleder i et år til at understøtte implementering af aftalen, svarende til **0,3 mio. kr.**

Mistrivsel blandt børn og unge

PsykJInfo har siden 2014 arbejdet med indsats for unges mentale trivsel på ungdomsuddannelser i Region Syddanmark. Indsatsen henvender sig primært til underviserne og har fokus på, hvordan de kan blive bedre til at spotte de unge der har brug for ekstra støtte til at opnå bedre trivsel og i sidste ende fuldføre ungdomsuddannelsen.

PsykJInfo har i alt haft godt 2.400 undervisere igennem uddannelsesforløb og besøgt knap 70 uddannelsessteder. Der er også mulighed for sparring for såvel undervisere som elevråd.

I perioden 2017/2018 har der været et pilotprojekt der henvendte sig til lærere i de ældste klasser i Odense kommunes folkeskoler. PsykInfo har derfor udarbejdet undervisningsmaterialer også for denne målgruppe. Pilotprojektet blev positivt modtaget.

For at fremme den mentale trivsel blandt de ældste folkeskole elever foreslås det at udvide indsatsen i 2019, så der kan gives et tilbud til flere folkeskoler og efterskoler i regionen om lignende undervisning for lærere samt et kursus for elever i mestringsstrategier. Det giver mulighed for at tilbyde såvel undervisere som elever et kortere uddannelsesforløb. Lærerne med fokus på hvordan de kan spotte elever med brug for ekstra opmærksomhed, og eleverne i hvordan man kan mestre livet i nogle ungdomsår der præges af mange overgange.

Med tilførsel af budget til en ekstra medarbejder, svarende til **0,6 mio. kr.** i et år, vil indsatsen med fokus på mental trivsel for unge i de ældste folkeskoleårgange kunne udvides. Indsatsen kan skaleres.

6. Styrkelse af mobil skadestuefunktion i Svendborg under ombygning

Psykiatrisk Afdeling Svendborg står overfor en omfattende ombygning af døgnfunktionen, som betyder, at afdelingen i en 2 årig periode samlet set vil have 3 færre senge til rådighed, herunder at især antallet af lukkede senge reduceres markant. Afdelingen går fra 55 senge, heraf et variabelt antal lukkede/skærmerede senge, til 40 åbne senge og 12 lukkede.

Til at understøtte den omlægning i afdelingen og støtte op om driften af sengeafsnit i en pavillon kan der etableres en yderligere intensiveret udgående indsats i den ambulante psykiatri, for dels at undgå indlæggelse og derudover give mulighed for intensiv opfølgning efter en indlæggelse. Det foreslås, at afdelingen tilføres 2 medarbejdere alle ugens 7 dage fra sen formiddag til tidlig aften til at varetage en mobil skadestuefunktion, svarende til **2,25 mio. kr.** årligt. Ombygningen varer to år, og det foreslås derfor at gøre initiativet 2-årigt, hvor bevillingen i 2020 finansieres for "midler til fornyet prioritering".

7. Udvikling af ledelsesinformation i psykiatrisygehuset

Psykiatrisygehuset har gennem en årrække udviklet forskellige former for ledelsesinformation, uden at der er skabt en overordnet sammenhæng på ledelsesinformationen. I kølvandet på den regionale Business Intelligence-strategi vil sygehuset primo 2019 påbegynde udarbejdelse af en samlet strategi, som skal skabe ståstedet for videreudvikling af ledelsesinformationen i sygehuset.

F.eks. har psykiatrisygehuset brug for at opdatere og videreudvikle eksisterende ledelsesinformation i relation til data for brugen af tvang, samt for at kunne håndtere de behov for løbende opdaterede data på området, som følger i kølvandet på arbejdet med den syddanske forbedringsmodel.

Der kan tænkes i data på lønområdet, data fra Cetrea, månedlige standardrapporter for strategiske indsatser, ligesom ledelsesinformationen skal kobles tæt med sygehusets forbedringsarbejde, som skal hvile på et solidt datagrundlag. Det foreslås, at afsætte en pulje på **2,0 mio. kr.**

8. Kompetenceudvikling

Psykiatrisygehuset arbejder intenst på at komme i mål med at reducere anvendelsen af tvang. Sygehuset har været i en stabil nedadgående udvikling godt hjulpet på vej af ledelsesfokus, nye fysiske rammer, flere ressourcer, kulturarbejde og kompetenceudvikling. Der er dog brug for yderligere at understøtte afdelingerne

i at forebygge brug af tvang i behandlingen, hvis psykiatrisygehuset skal nå i mål med indsatsen ved udgangen af 2019.

Psykiatrisygehuset har i en årrække til og med 2018 haft øremærkede midler til kompetenceudvikling i relation til nedbringelse af tvang. Der har været gennemført en lang række kurser og aktiviteter i den sammenhæng, særlig med fokus på læge- og plejegruppen. Der er fortsat behov for kompetenceudvikling i relation til nedbringelse af tvang, i en mere målrettet indsats over for særlige grupper.

Audit og data viser, at de sværest syge psykotiske patienter, som er i målgruppen for de opsøgende teams trækker meget tvang. I den sammenhæng er der behov for målrettet kompetenceudvikling for medarbejdere i Opsøgende psykoseteam og OPUS team og medarbejdere i lokalpsykiatrien. Ligeledes er svært selvskadende patienter en stigende udfordring i døgnpsykiatrien, som kræver specialviden og ekspertise i behandlingen og plejen af disse. Derfor foreslå specialiseret kompetenceudvikling i relation til at arbejde med selvskadende patienter.

Det foreslås, at der afsættes en pulje på **0,5 mio. kr.** reserveret til kompetenceudvikling for øvrige faggrupper, herunder lægesekretærer, socialrådgivere, psykologer og terapeuter m.v.

Herudover er der fortsat behov for og efterspørgsel efter kurser i deeskalering, mini-relationsuddannelse og kognitive kurser. Det foreslås derfor, at der afsættes en pulje på **0,25 mio. kr.** til gennemførelse af kurser. Indsatsen vil ligeledes være et skridt på vejen i relation til den kommende målsætning fra regeringens udspil til psykiatриhandleplan om, at brugen af tvang yderligere skal halveres frem mod 2025.

9. Styrkelse af forskningsindsatsen: Lægeuddannelse i Esbjerg

Der skal etableres en forskningsenhed i tilknytning til Psykiatrisk Afdeling Esbjerg for at psykiatrien kan være en part i uddannelses- og forskningsmiljøet omkring det ny etablerede medicinstudium i Esbjerg. Der skal derfor etableres et professorat i psykiatri og et lektorat i børne- og ungdomspsykiatri i samarbejde (samfinansiering) med SDU. På nuværende tidspunkt har psykiatrisygehuset udelukkende forskerkompetencer på sygeplejerske og psykolog området. Der er behov for et permanent løft på området svarende til **1,5 mio. kr. årligt**. Det foreslås derfor at indsatsen permanentgøres, finansieret af "midler til fornyet prioritering".

10. Løft af afbødningsramme for retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien

Med budgetforliget 2019 fik psykiatrisygehuset bevilliget midler til at løfte afbødningsramme for retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien fra 2,5 mio. kr. til 5 mio. kr., da afdelingerne på trods af udbygning af kapaciteten i retspsykiatrien fortsat oplever, at der er mange retspsykiatriske patienter indlagt i almenpsykiatrien samtidig med, at der generelt opleves pres på sengekapaciteten i dele af sygehuset. I den sammenhæng er der lavet aftaler mellem afdelingerne om fordeling af patienter ved overbelægning, herunder også at retspsykiatriske patienter, primært fordeles til Psykiatrisk Afdeling Esbjerg og Aabenraa. Det betyder, at der i disse to afdelinger i perioder sker en koncentration af retspsykiatriske patienter og dermed en øget belastning. Det foreslås, at der tilføres ekstra ressourcer til de almene afdelinger som følge heraf. Derfor foreslås det, at afbødningspuljen løftes med yderligere **2,5 mio. kr.** i 2019.

11. Analyseprojekt om mental sundhed i sundhedsaftalen 2020-2021

I den kommende sundhedsaftale forventes et visionsområde at hedde: "Vi skaber mental trivsel og sundhed blandt børn og unge". Baggrunden er Sundhedsprofilen fra 2017, som viser, at andelen af unge (16-24 år), som mistrives, i perioden 2010-2017 er steget fra 16 % til 23 % for kvinder og fra 8 % til 11 % for mænd.

Der er endnu ikke nogen entydig forklaring på, hvorfor unge mistrives. Der findes en del viden om grundlæggende risikofaktorer (fx forældre med psykisk sygdom/alvorlig somatisk sygdom, egen sygdom, fattigdom) eller beskyttende faktorer (gode (voksen)relationer, følelsesmæssig robusthed, god nattesøvn m.m.) til henholdsvis god og dårlig mental sundhed, men direkte årsagssammenhænge mangler fortsat, ligesom en vægtning af risikofaktorer ville kunne understøtte prioriteringer og valg af indsatser.

Derfor bør et analyseprojekt, foruden at beskrive forekomst, udvikling og risikofaktorer, også inddrage udvalgte eksperter på årsager til de seneste udviklingstendenser i danske børn og unges mentale sundhedstilstand, samt gerne viden om indsatser, der højner den mentale sundhed (nationalt såvel som internationalt).

Analysen skal betragtes som et supplement til både igangværende og kommende indsatser på området for mental sundhed. Indsatser, der tager udgangspunkt i allerede kendte risikofaktorer og beskyttende faktorer, kan sideløbende igangsættes og eventuelt løbende justeres med baggrund i analysens resultater.

Analysen skal foretages i samarbejde med relevant forskningsinstitution.

Skønnet omkostning: **1 mio. kr.**

12. Bedre somatiske udredning/kontrol af de psykiatiske patienter

Borgere med en psykiatrisk sygdom lever væsentlig kortere end andre borgere (10-15 år). Det skyldes mestendels somatiske sygdomme, der enten ikke opdages eller ikke behandles rettidigt/korrekt. Dette er det primære fokus i Region Syddanmarks Strategi for forebyggelse og behandling af livsstilssygdomme hos mennesker med en sindslidelse. I relation til denne strategi forhandles der lige nu om en lokalaftale omkring somatisk udredning af psykiatiske patienter med almen praksis.

Såfremt den godkendes (forventeligt medio 2019), kan der være grobund for et projekt med udgangspunkt i et antal praksisser, hvor aftalen implementeres, afprøves og der indhentes erfaringer med opsporing af somatiske sygdomme og somatisk behandling af psykisk syge. En sådan indsats i almen praksis vil kræve et tæt samarbejde mellem praktiserende læge, patienten og kommunale støttefunktioner samt psykiatrien. Et sådant samarbejde skal faciliteres og afprøves i projektet.

Forslag til midler: **1 mio.kr.**